

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Cardinales Episcopi

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Et resigna-
tiones eorū
recipere.

prius Episcopus talium Ecclesiarum, nihilominus Pontifices, ut ostenderent, Cardinales verè fratres sibi esse, & eos ad residentiam in suis titulis magis allicerent, pleniorē potestatem eis dederunt, cap. *his, qua, de maior. & obed.* Itā Germonius *de indul. Cardin. §. tam. ratiōne num. 14. Ibid. ref. 13.* Item ex Parisio *de resig. benef. lib. 7. quæst. 12.* possunt in suis Titulis resignationes beneficiorum recipere: quia ex dictis possunt illa conferre, & beneficiatos deservire ratione Titulorum. Et hanc sententiam extendit ad Cardinales habentes Archiepiscopatum, Abbantias, vel Prioratus in Edmendam ex dispensatione Papæ, quod nimirum possint recipere beneficiorum resignationes ratione Archiepiscopatus, &c. quia beneficia vacantia in tali Archiepiscopatu conferre possunt. *part. 5. tract. 2. resol. 14.*

Item provi-
dere suis Ec-
clesiis iuris
patronatus,
si patroni in
presentando
discordant.
Et derogare
fidei, com-
missu ad eos
pertinenti-
bus ferre
leges obli-
gantes in
conscientia.
Exigere
thauratium
subsidium.
Assistere
matrimonio
& dare licen-
tiam assisten-
di.

45. Item Cardinales possunt providere suis Ecclesiis titularibus jurispatronatus, quando patroni discordant in presentando. Ita Grilon. *conf. 63. num. 9.* contra Lessium *lib. 2. cap. 34. dub. 6. num. 27. part. 5. tract. 2. resol. 93.* Possunt derogare fidei commissis ad eas Ecclesias pertinentibus. Ita Moneta *de comm. ult. vol. cap. 9. concl. 22. num. 624. part. 5. tract. 1. ref. 62.* Possunt ferre leges obligantes in conscientia. Ita Palau *rom. 1. tract. 3. disp. 1. punc. 13. num. 22. par. 5. tract. 2. resol. 71.* Possunt subsidium charitativum exigere, secundum Remigium de Gony *de charit. subs. quæst. 21.* quia id possunt Episcopi, *part. 5. tract. 2. ref. 54.* Item possunt assistere, & dare licentiam assistendi matrimonio. Quia hæc omnia facere possunt Episcopi. Ita Sanch. *de matr. tom. 1. libr. 3. disp. 28. par. 5. tract. 2. ref. 35.* Reliqua circa beneficiorum collationem, &c. Vide *V. Cardinales Episcopi.*

Si autem Titu-
lus sit Ec-
clesia Regu-
larium Car-
dinalu non
habet in eos
potestatem.

46. Cardinales in Titulis, quæ sunt Monasteria Regularium, ut est Cardinalis Tituli S. Crucis in Jerusalem, S. Eusebii, &c. secundum Mandosium *ad reg. 7. Cancell. quæst. 2. no. 10.* non habent jurisdictionem super Religiosos. Nam alioqui essent plura capita, quorum u-

terque haberet jurisdictionem principaliter, nimirum Generalis, & Cardinalis titularis, quod non est dicendum. Sed observat Moneta *de commut. ult. ultim. cap. 1. quæst. 13. num. 441.* Quod et Ecclesia Regularis fortè in constitutione Titulorum fuerunt sæculares, cum autem Cardinales hanc jurisdictionem habeant fundatam in jure, erit favorabilis, & latè interpretanda, *part. 5. tr. 2. resol. 60.*

CARDINALES EPISCOPI.

47. Cardinales Episcopi secundum Barbofam *de Card. qu. ult. &* alios excusantur à residentia, si Romæ Summo Pontifici assistant quia, cum Romanæ Ecclesiæ serviant, quæ cæterarum est mater, videntur esse in suis Ecclesiis virtualiter presentes: unde ait Otrad. *conf. 46.* quod jus commune habet illos pro residentibus. Quod verò Tridentinum *sess. 23. cap. 1.* præcipiat residere in sua diocesi Episcopos, etiam Cardinales, non obstat. Nam, si agunt in Romana Curia, & à Summo Pontifice discedere non jubentur, tacita illa Papæ approbatio videretur dispensatio, ait Germonius *de Cardin. §. tibi quoad vixeris, num. 10.* Sed hæc sententiâ hodie post Tridentinum, & Bullam S. D. N. Urbani VIII. sustineri nō potest. Ita cum aliis Sanctarellus *rom. 1. quæst. 2.* Qui bene excipit illos, sed Cardinales à residentia, quæ habent Episcopatus Urbi proximos *part. 5. tract. 2. resol. 8.*

Cardinales
Episcopi non
excusantur
à residentia

Nisi qui ha-
bent Episco-
patus Urbis
proximos.

48. Cardinales ad Episcopatum assumpti conferre possunt beneficia, etiam ante adeptam Episcopatus possessionem: quia Episcopus electus, & confirmatus potest exercere ea, quæ sunt jurisdictionis, ut est beneficiorum collatio, etiam extra diocesim, etsi nondum in eam se contulerit. Et Ecclesia dicitur vacare usque ad confirmationem *gl. ad Clement. 1. ver. collatio, ut lite pendente.* Ergo non opus erit possessione, ut Episcopus Cardinalis virtute indulti beneficia conferat. Ita Germonius *de Indulg. §. nec non. num. 8.* & alii contra Dynum

Possunt ante
tem confere-
re beneficia
etiam ante
possessionem
Episcopatus.

Etiam in mensibus Papa.

Dynam ad reg. 1. num. 17. de reg. iur. in 6. parte 5. tract. 2. resolutione 45. & 47.

49. Cardinales Episcopi solent habere indultum à Summo Pontifice providendi beneficia suæ diœcesis, etiam in mensibus Papæ reservatis. Quod indultum si quis Cardinalis habeat, etiam pro beneficiis antea vacantibus, poterit conferre beneficia vacantia tempore sui antecessoris non Cardinalis. Ita Palaus tom. 2. tractat. 3. disp. 2. punct. 22. §. 4. numer. 7. Qui addit, è converso contra Gonzalez in reg. 8. Cancell. gloss. 24 à num. 108. quod Episcopus non Cardinalis potest providere beneficia vacantia tempore antecessoris Cardinalis in mense alias reservato, si illa tempore Cardinalis non fuerunt provisa, non obstante reg. 2. Cancell. part. 5. tract. 2. resol. 27. Adverte etiam, quod tale indultum suffragatur etiam sex Cardinalibus titularibus de Urbe, qui proinde excipiuntur in reg. 8. Cancellaria, quamvis beneficia in ipsorum absentia sint reservata, ex reg. 4. Stat enim optimè, quod nullus Cardinalis comprehendatur in reservatione mensium, & quod aliqui comprehendantur in reservatione beneficiorum vacantium in absentia. Ita Palaus tom. 2. tract. 13. disp. 2. punct. 22. §. 4. num. 9. contra Gonzalez in reg. 8. Cancell. gloss. 23. numer. 21. part. 5. tract. 2. resol. 18.

Sine concursu.

50. Cardinales Episcopi existentes in Curia, possunt conferre Ecclesiam Parochialem suæ diœcesis sine concursu, dummodo ille, cui confertur, sit examinatus ab examinadoribus deputatis à Papa, vel ejus Vicario. Et huic indulto non derogat Tridentinum sess. 24. c. 18. quia loquitur tantum de indultis extraordinariis, vel de aliis quoad ea beneficia, quorum collationes spectant ad Cardinales, ratione alicujus Abbatis, &c. in aliena diœcesi, non autem de indultis ordinariis. Ita Germon. de Indulg. Car. §. quibusvis, num. 9. p. 5. tr. 2. resol. 42.

Et extra diœcesim

51. Cardinalis Episcopus potest conferre beneficia extra diœcesim, quia Ordinarius potest extra territorium exer-

cere jurisdictionalia, quæ alteri nõ præjudicant. Et, si dedisset facultatem Vicario generali suo conferendi beneficia, secundum Germon. de Indulg. §. tibi, num. 85. posset etiam talis Vicarius beneficia conferre extra diœcesim. At Masobr. prax. habent. concurs. pral. 26. dub. 5. n. 6. distinguit. Aut Cardinalis, qui habet indultum reperitur in Curia, aut simul abest à diœcesi, & Curia. Et tunc, si habet licentiam Pontificis potest Vicarius beneficia conferre extra diœcesim; si verd abest sine licentia Pontificis, tunc Vicarius non poterit; quia nec Cardinalis potuisset p. 5. tr. 2. r. 43.

Cardinalis Episcopatus resignans, potest nihilominus de illius beneficiis providere, donec resignata, vius possessionem accipiat. Et retinet facultatem conferendi beneficia vacantia in mensibus Papæ.

52. Cardinalis Episcopatum resignans, potest nihilominus secundum Germon. de Indulg. Card. §. nec non quarumcumque num. 22. illius beneficia conferre, si resignatarius nondum possessionem acceperit, quamvis fuerit præconizatus. Nam, cum resignaverit in gratiam tertii, adhuc est ejus dominus possessione naturali, donec sciat præfatam resignationem habuisse effectum, & captum esse possessionem: unde & beneficia, cum ratione indulti, tum etiam potestate ordinaria, conferre potest, par. 5. tr. 2. ref. 44. Adde, quod retinet facultatem conferendi beneficia etiam in mensibus Papæ. Et Cardinales, qui habent indulta conferendi beneficia in Episcopatibus renuntiatis, possunt conferre beneficia resignata in manibus Episcopi in mensibus Papæ. Quia illa non potest conferre Episcopus; ergo Cardinalis; qui per indultum loco Papæ successit. Ita Paris. de assignat. benef. lib. 7. q. 12. num. 23. p. 5. tr. 2. ref. 14. §. Nota.

Cardinales Episcopi debent conferre beneficia cum Capitulo, si Episcopus non Cardinalis ea conferret cum Capitulo.

53. Verum beneficia, quæ alioqui Episcopus non Cardinalis simul cum Capitulo conferre deberet, si vacant in mense Papæ, Cardinales Episcopi conferre debent unâ cum Capitulo. Quod etiam docet Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 24. num. 61. de beneficiis aliis reservatis. Quia indultum Episcopi Cardinalis non ampliatur facultatem conferendi, sed solum removel obstaculum reservationis, qua remota, Cardinalis providet jure ordinario, in provisione autem

autem ordinaria concurrunt Capitulum. Sed in hoc magis placet contraria sententia Garfiae de benef. part. 5. cap. 1. n. 628. Quia per indultum non cessat reservatio, sed dispensatur, cessante tamen reservatione quoad indultum non habentes. Ergo Cardinales talia beneficia non conferunt jure ordinario, sed ut delegati Sedis Apostolicae virtute indulti, part. 5. tract. 2. resol. 26.

Sed hoc non procedit in beneficiis reservatis.

An substitutum Cardinalis conferre possit beneficia qua possit ipse substituerit

54. Substitutus Cardinalis, habentis facultatem conferendi beneficia reservata, & alium substituendi, potest conferre dicta beneficia, sicut potest Cardinalis. Ita Rota Romana coram Ualdo in una Vliff. part. 2. Junii 1623, apud posthumas. Farin. tom. 1. decis. 595. num. 2. ibid. in fine.

An autem Cardinales possint esse Ducis exercitus; vide Episcopos.

CARDINALES Religiosi.

Cardinales Religiosi probabiliter non tenentur voto paupertatis. Et, si tenentur possunt nihilominus disponere de bonis Ecclesiasticis, sicut alii.

55. Cardinalis Religiosus secundum Suarez de relig. tom. 4. lib. 3. cap. 19. Manfredum de Cardin. dec. 154. & alios non solvitur a voto paupertatis. Sed ego probabile puto, quod solvatur, ut de religioso Episcopo dicam infra V. Episcopus nu. 22. & quoad utrumque probabile putant ipsimet adversarii, ut Sanchez sum. tom. 2. lib. 6. quest. 6. num. 34. Et stando etiam in prima sententia Cardinalis Religiosus potest de bonis Ecclesiasticis facere quidquid alii possunt, nec alia obligatione tenetur: quia licet non sit dominus, est tamen liber & absolutus administrator illorum. Et dominium, quod remanet penes Ecclesiam, est ita subditum suae voluntati, ut quidquid disposuerit, ratum habeatur. Dummodo in promotione aliqua limitatio quoad hoc non accesserit. Ita Lorca 2. 2. quest. 32. art. 9. sect. 4. disp. 4. m. 1. nu. 31. part. 5. tract. 2. resol. 64. Potest item Cardinalis Religiosus, secundum Laudense de Card. quest. 22. testari, & disponere de rebus suis, recuperans facultatem, quam per professionem amiserat. Ibid. in fine.

Possuntque testari ac disponere bona sua.

Summa Diana.

56. Cardinalis Religiosus secundum Vasquez l. 2. disp. 165. cap. 8. n. 89. tenetur ad quartum votum, quod in Religione Minorum emittitur vitae quadragesimalis, & in Societate de audiendo consilio Generalis, etiam post promotionem coactam ad Episcopatum. Sed negativa sententia Sanchez sum. tom. 2. lib. 6. cap. 6. num. 34. est probabilis. Quia ad quartum votum non tenetur Episcopus Religiosus. part. 5. tr. 2. resol. 65.

Probabiliter non tenentur ad quartum votum Ordini Minorum & Societati.

57. Cardinalis Religiosus tenetur portare habitum suae Religionis. Ita Suarez de Relig. tom. 4. lib. 3. cap. 19. nu. 4. Si autem illum dimittit, non incurrit in excommunicationem latam in cap. no Clerici, vel Monachi in 6. Vel V. Episcopus, num. 16. part. 5. tr. 2. resol. 66.

Tenentur tamen portare habitum suae Religionis.

58. Cardinalis Religiosus potest esse compater in Baptismo, tenendo infantem. Patet exemplo Gregorii, qui ex monacho Cardinalis effectus, factus est compater Mauricii Imperatoris. Ita Barbosa in iur. Eccl. lib. 2. cap. 3. num. 16. Ratio autem est, quia id Religiosis prohibetur, ac ratione familiaritatis ad sit periculum incontinentiae, quod in Religiosis Cardinalibus non est formidandum. Idem dicendum de confirmatione, p. 5. tract. 2. resol. 67. Et de utroque quoad Religiosum Episcopum. Ibid. in fine. & p. 3. tract. 4. resol. 21.

Cardinalis Religiosus potest tenere infantem in Baptismo.

CARDINALIUM Familiars.

1. Cardinalium familiares possunt sibi Confessarium eligere de illorum licentia; quoniam, ubicumque reperiuntur sunt subditi suis Cardinalibus, tamquam ordinariis suae familiae curam habentis. Et sic praecipuum Paschae de communicando, ab ipsis completur in Oratoriis domesticis, caeteris ad proprias parochias confluentibus. Non ita familiares Episcoporum extra illorum dioecesim. Ita Ludovic. a Cruce in Bull. Cruc. disputat. 1. capite 2. dub. 22. nu. 170 part. 6. tract. 5. resol. 10. §. Notandum est etiam.

Cardinalium familiares possunt sibi de illorum licentia Confessarium eligere.

2. Cardinalium familiares in absentia